

WYŻSZY URZĄD GÓRNICZY

***Maszyny i urządzenia w otworowych
zakładach górniczych***

Bezpieczeństwo maszyn i urządzeń

Na wysoki poziom bezpieczeństwa podczas wykonywania pracy z wykorzystaniem maszyn i urządzeń ma wpływ, w szczególności:

- zapewnienie przez producentów maszyn i urządzeń odpowiedniego poziomu ich bezpieczeństwa
- właściwy dobór maszyn i urządzeń do warunków otoczenia występujących w miejscu ich użytkowania,

Bezpieczeństwo maszyn i urządzeń

W zakładach górniczych zgodnie z art. 111 ust.1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r.

prawo geologiczne i górnicze
(Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 z późn. zm.) stosuje się wyroby:

- 1) dopuszczone do stosowania w zakładach górniczych,
- 2) spełniające wymagania zawarte we wdrożonych do polskiego prawa dyrektywach nowego podejścia;

Bezpieczeństwo maszyn i urządzeń

Decyzję o dopuszczeniu wyrobu do stosowania w zakładach górniczych wydaje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego po ustaleniu, że wyrób spełnia wymagania techniczne zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2004r. w sprawie dopuszczania wyrobów do stosowania w zakładach górniczych (Dz. U. Nr 99, poz. 1003 z późn. zm.)

Bezpieczeństwo maszyn i urządzeń

- Ustaleń, czy wyrób spełnia odpowiednie wymagania techniczne dokonuje się na podstawie dokumentacji dołączonej do wniosku o dopuszczenie. Podstawowym elementem tej dokumentacji są wyniki badań wraz z oceną wyrobu, sporządzone przez jednostkę upoważnioną do przeprowadzania badań i oceny wyrobów.
- Ponadto, przed wydaniem decyzji o dopuszczeniu wyrobu Prezes WUG może nakazać przeprowadzenie prób wyrobu w ruchu zakładu górniczego, jeżeli wymagają tego szczególne względy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego w ruchu zakładu górniczego.

Bezpieczeństwo maszyn i urządzeń

Jeżeli w trakcie użytkowania wyrobu zostanie stwierdzone, że nie spełnia on wymagań technicznych, mających wpływ na poziom bezpieczeństwa wyrobu, Prezes Wyższego Urzędu Górniczego może uchylić lub zmienić decyzję o jego dopuszczeniu.

Bezpieczeństwo maszyn i urządzeń

Załącznik nr 1 do ww. rozporządzenia określa wyroby, których stosowanie wymaga decyzji przez Prezesa WUG.

Jedynym wyrobem dopuszczanym do stosowania dla otworowych zakładów górniczych zgodnie z pkt.2 ww. załącznika są głowice eksploatacyjne

Bezpieczeństwo maszyn i urządzeń

Wyroby stosowane w otworowych zakładach górniczych powinny ponadto spełniać wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi.

(Dz. U. Nr 109, poz. 961 z późn. zm.)

Bezpieczeństwo maszyn i urządzeń

Dyrektywy nowego podejścia, których wymagania zostały wdrożone do polskiego prawa w rozporządzeniach wydanych na mocy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2087 z późn. zm.) o systemie oceny zgodności lub w odrębnych ustawach zawierają wymagania zasadnicze, których spełnienie jest warunkiem koniecznym wprowadzenia wyrobu do obrotu lub do użytku.

Dyrektywy i akty transponujące prawa krajowego

Prezes WUG realizuje swoje zadania w zakresie kontroli wyrobów podlegających wymaganiom następujących dyrektyw:

2006/95/WE (73/23/EWG) Urządzenia elektryczne niskonapięciowe,

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 sierpnia 2007 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla sprzętu elektrycznego (Dz. U. Nr 155, poz. 1089)

2004/108/WE (89/336/EWG) Kompatybilność elektromagnetyczna

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o kompatybilności elektromagnetycznej (Dz. U. Nr 82, poz. 556) ,

Dyrektywy i akty transponujące prawa krajowego

89/686/EWG Sprzęt ochrony indywidualnej

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. Nr 259, poz. 2173) ,

93/15/EWG Materiały wybuchowe do użytku cywilnego

Ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. Nr 117, poz. 1007),

94/9/WE Sprzęt i systemy zabezpieczające przeznaczone do użytku w atmosferach potencjalnie wybuchowych

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (Dz. U. Nr 263, poz. 2203),

Dyrektywy i akty transponujące prawa krajowego

97/23/WE Urządzenia ciśnieniowe

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń ciśnieniowych i zespołów urządzeń ciśnieniowych (Dz. U. nr 263, poz. 2200) ,

98/37/WE (2006/42/WE) Bezpieczeństwo maszyn

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn i elementów bezpieczeństwa (Dz. U. Nr 259, poz. 2170) ,

2000/14/WE Emisja hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. Nr 263, poz. 2202) ,

Dyrektywy i akty transponujące prawa krajowego

2004/22/WE Urządzenia pomiarowe

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla przyrządów pomiarowych (Dz. U. z 2007 r. Nr 3, poz. 27)

87/404/EWG (2009/105/WE) Proste zbiorniki ciśnieniowe

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla prostych zbiorników ciśnieniowych (Dz. U. Nr 259, poz. 2171)

Bezpieczeństwo maszyn i urządzeń

Potwierdzeniem spełnienia przez wyrób zasadniczych wymagań jest:

- oznakowanie wyrobu znakiem zgodności CE,
- deklaracja zgodności dołączona do wyrobu.

Ponadto do każdego wyrobu powinna być dołączona instrukcja.

Nadzór rynku

Istotą funkcjonowania nadzoru rynku jest prowadzenie niezbędnych działań w celu zagwarantowania, że wyroby podlegające wymaganiom zasadniczym są wprowadzane do obrotu lub do użytku jedynie wtedy, gdy nie zagrażają bezpieczeństwu i zdrowiu ludzi lub innym interesom objętym odpowiednimi dyrektywami.

Zadania te są realizowane przez organy nadzoru rynku Państw Członkowskich

Nadzór rynku

Podstawy prawne działania organów nadzoru rynku w Polsce zawarte są w ustawie o systemie oceny zgodności. Zgodnie z tą ustawą w Polsce funkcjonuje system kontroli wyrobów, który tworzą Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i organy wyspecjalizowane kontroli wyrobów (organy nadzoru rynku). Jednym z organów wyspecjalizowanych jest Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.

Nadzór rynku

Od dnia 1 stycznia 2010 r. sprawy związane z funkcjonowaniem nadzoru rynku oraz podstawy działania organów nadzoru rynku w Państwach Członkowskich będą regulowane przez rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 765/2008 z 9 lipca 2008r. ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93.

Nadzór rynku

Do zadań organów wyspecjalizowanych należy:

- 1) kontrola spełniania przez wyroby zasadniczych i innych wymagań;
- 2) prowadzenie postępowań w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami.

Nadzór rynku

Działania Prezesa WUG w zakresie systemu kontroli wyrobów dotyczą, zgodnie z zapisami art. 117 a Prawa geologicznego i górniczego, wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych.

Nadzór rynku

Nadzór rynku obejmuje monitorowanie zgodności wyrobów wprowadzanych na rynek z odpowiednimi przepisami prawa krajowego, wdrażającymi wymagania dyrektyw nowego podejścia.

Nadzór rynku

Celem monitoringu jest ustalenie, czy wyrób jest zgodny z odpowiednimi przepisami w momencie, gdy został wprowadzony do obrotu lub użytku, czy nie.

Nadzór rynku

Aby umożliwić monitorowanie wyrobów wprowadzonych do obrotu, zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej, organy nadzoru muszą posiadać uprawnienia, kompetencje i środki pozwalające im na:

- regularne wizytowanie dystrybutorów i importerów wyrobów,
- regularne wizytowanie (jeśli to konieczne) miejsc pracy i innych obiektów, w których wyroby są oddawane do użytku;
- organizowanie kontroli u producentów;
- pobieranie próbek wyrobów oraz poddawanie ich badaniom i testom;
- żądanie udostępnienia wszystkich niezbędnych informacji.

Nadzór rynku

- Zadania Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, jako organu wyspecjalizowanego, realizują upoważnieni pracownicy Wyższego Urzędu Górniczego.
- Kontrolowany oraz inne podmioty posiadające dowody lub informacje niezbędne do ustalenia, czy wyrób spełnia zasadnicze lub inne wymagania, są obowiązani do przekazania tych dowodów i udzielania informacji na żądanie organu prowadzącego kontrolę.

Nadzór rynku

- Niezależnie od operacji kontroli rynku, których podstawowym celem jest weryfikacja wyrobów wprowadzonych na rynek, zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej, należy korzystać również z innych mechanizmów, służących do ujawniania wyrobów niezgodnych z wymaganiami.
- Do mechanizmów tych należy zaliczyć działania prowadzone przez okręgowe i specjalistyczne urzędy górnicze zajmujące się kontrolą bezpieczeństwa w zakładach górniczych.

Nadzór rynku

- Pracownicy okręgowych i specjalistycznych urzędów górniczych w ramach przeprowadzanych kontroli sprawdzają, czy użytkowane w zakładach górniczych wyroby są m.in. zgodne z zasadniczymi i innymi wymaganiami.
- Informacje o skontrolowanych wyrobach są przekazywane do Wyższego Urzędu Górniczego.

Nadzór rynku

Przedmiotem kontroli może być:

- prawidłowość oznakowania wyrobu znakiem zgodności CE,
- deklaracja zgodności i instrukcja,
- wyrób,
- dokumentacja techniczna wyrobu.

Nadzór rynku

Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej organy nadzoru rynku muszą podjąć działania w celu zapewnienia zgodności wyrobu z wymaganiami, jeśli stwierdzą, że dany wyrób nie spełnia postanowień odpowiednich dyrektyw.

Nadzór rynku

Zakres działań naprawczych zależy od stopnia niezgodności, a tym samym musi uwzględniać zasadę współmierności. Jednakże różnica pomiędzy mało istotną, a poważną niezgodnością nie zawsze jest wyraźna, w związku z czym kwestię jej wagi należy za każdym razem rozstrzygać osobno.

Nadzór rynku

Przykładami typowych drobnych niezgodności mogą być:

- nieprawidłowe umieszczenie symbolu CE jeśli chodzi np. o jego wzór, wymiar, widoczność lub czytelność
- nieprawidłowe umieszczenie innych oznaczeń zgodności przewidzianych przez dyrektywę,
- przypadki, gdy deklaracja zgodności nie może być dostarczona bezzwłocznie lub gdy nie została dołączona do wyrobu w przypadku, gdy było to konieczne,
- sytuacje, gdy w niewystarczającym stopniu zastosowano się do wymogu dołączenia do wyrobu innych informacji przewidzianych w dyrektywach,
- gdy obok symbolu CE nie umieszczono numeru identyfikacyjnego notyfikowanej jednostki – jeśli numer taki był wymagany.

Nadzór rynku

Działania podjęte w przypadku mniej istotnej niezgodności są dwupoziomowe:

- po pierwsze, organ nadzoru powinien zobowiązać producenta lub inną osobę odpowiedzialną za wprowadzenie wyrobu do obrotu do spowodowania, by wyrób, który ma być wprowadzony do obrotu i, jeśli to konieczne, wyrób znajdujący się już w obrocie, spełniał wymagania,
- po drugie, jeśli ww. nie dało rezultatu, organ nadzoru musi bezwarunkowo uczynić następny krok i ograniczyć lub zabronić wprowadzania wyrobu na rynek, a jeśli to konieczne także dopilnować, by został on wycofany z rynku.

WYŻSZY URZĄD GÓRNICZY

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ